אלא מעתה זר שסידר את המערכה ליחייב. לא ידענא למאן פריך ומאי אי אמרת בשלמא יש כאן וגלאה לי דפריך אהא דקאמר לעיל דאזיקיה מיחייב אע"ג דאיכא בתרא הקטרה ומכל מקום מחייבת עלה כיון דבדם מיהת עבודה תמה היא א"כ אסידור מערכה ליחייב דליכא בתרא בסידור עני מערכה מידי ומשני איכא סידור שני גזירין וכן יש לפרש כל הסוגיא והא דפריך לעיל גבי זר שסידר את השלחן ליחייב יש לפרש כן וקל להבין ומשני איכא בזיכין והני תשיבי כולהו כחד[א] ולא דמו לזריקה והקטרה להקטרה לא מעכבא:

והמזה בחטאת העוף. משום דלא דמיא לאחרים שאין לו קבלה בכלי אלא אותו בראש ובגוף ומזה ועוד שאין למזבח אלא דמה להכי נקטה בתפי נפשה:

והמקטיר בעולת העוף. תימה לי אמאי לא קאמר נמי והממלא בעולת העוף ועוד קשיא לי ליתני המקטיר בכל הקדשים ובתוספתא דזבחים עיינתי וקתני פתמא והמקטיר וקתני בה נמי והממלא בעוף ותוספתא שלי מוטעת היא וע"ע בתוספתא אחרת ולפי הספרים שלי נראה לי דהכי פירושו והמקטיר בעולת העוף ואף המקטיר אף בעולת העוף ומשום דבחטאת העוף לא מייחיב אלא בהוא דמה דלית בה הקטרה מה שאין כן בכל הקדשים קאמר דבעולת העוף חייב אף המקטיר דלא מיבעיא במילוי דמה דאיתא נמי בחטאת העוף אלא אפילו בהקטרתה דליכא דכוותה בחטאת העוף ולא מיבעיא בהקטרה דשאר זבחים דשייך בכל הזבחים אלא אפילו בעוף דאיכא חטאת העוף דלית בה הקטרה אפילו הכי בעולת העוף חייב:

זריקת דם בין לפנים בין לפני ולפנים והמזה בחטאת העוף. כחד תשיב להו ומקטיר בעולת העוף הרי תרי ויסון היין והמיס הרי ארבע:

והמעלה על גבי המזבח בין דבר כשר כו'. בכלל זה יש זריקה והזאות והקטרות ויסון היין והמיס שהרי כולן עולין על גבי המזבח:

מאי

[1]ולמבית לפרוכת ועבדתם אל מבית לפרוכת הוא דעבודת מתנה ולא עבודת סילוק הא בחוץ אפילו עבודת סילוק אי הכי ועבדתם נמי אל מבית לפרוכת הוא דעבודה תמה ולא עבודה שיש אחריה עבודה הא בחוץ אפילו עבודה שיש אחריה עבודה ועבדתם הדר ערביה קרא בעי רבא עבודת סילוק בהיכל מהו לפנים מדמינן ליה או לחוץ מדמינן ליה הדר פשטא מבית ולמבית אלא מעתה זר שסידר את השלחן ליחייב איכא סידור בזיכין סידר בזיכין ליחייב איכא סילוק והקטרה זר שסידר את המנורה ליחייב איכא נתינת פתילה נתן פתילה ליחייב איכא נתינת שמן נתן שמן ליחייב איכא הדלקה הדליק ליחייב הדלקה לאו עבודה היא ולא והתניא [2]ונתנו בני אהרן הכהן אש על המזבח וערכו עצים על האש [ה]לימד על הצתת אליתא שלא תהא אלא בכהן כשר ובכלי שרת הצתת אליתא עבודה היא [א]הדלקה לאו עבודה היא אלא מעתה זר שסידר את המערכה ליחייב איכא סידור שני גזירי עצים סידר שני גזירין ליחייב איכא סידור אברים והא אמר רב אסי [ג]אמר רבי יוחנן [3]זר שסידר שני גזירי עצים חייב בהא פליגי מר סבר עבודה תמה היא ומר סבר לאו עבודה תמה היא תניא כוותיה דרב תניא כוותיה דלוי תניא כוותיה דרב עבודות שזר חייב עליהם מיתה זריקת דם בין לפנים בין לפני ולפנים והמזה בחטאת העוף והממצה והמקטיר בעולת העוף והמנסך שלשה לוגין מים ושלשה לוגין יין תניא כוותיה דלוי עבודות שזר חייב עליהן מיתה המרים את הדשן ושבע הזאות שבפנים ושבמצורע והמעלה על גבי המזבח בין דבר כשר בין דבר פסול [ה] למה מפיסין למה מפיסין כדאמרן אלא למה מפיסין וחוזרין ומפיסין אמר רבי יוחנן כדי [ג]להרגיש כל העזרה שנאמר [3]אשר יחדיו נמתיק סוד בבית אלהים נהלך ברגש במה מפיסין רב נחמן אמר בבגדי חול ורב ששת אמר [3]בבגדי קדש רב נחמן אמר בבגדי חול דאי אמרת בבגדי קדש איכא בעלי זרועות דחמסי ועבדי רב ששת אמר בבגדי קדש דאי אמרת בבגדי חול אגב חביבותיה מיקרו ועבדי אמר רב נחמן מנא אמינא לה דתנן [ד]מסרון לחזנין והיו מפשיטין אותן את בגדיהן ולא היו מניחין עליהן אלא מכנסים בלבד

מאי

ומבית לפרוכת. אפסיק בין כללא לפרטא מבית לפרוכת הוא דעבודת מתנה כגון הזאות שבין הבדים ביום הכפורים ותינת קטורת על האש: **ולא עבודה סילוק.** כגון הוצאת כף ומחתה שהכהן גדול מכניס שם לקטורת ויוה"כ ומניחן בין הבדים ואח"כ מחזר ומוציאן: **אי הכי ועבדתם נמי מבית לפרוכת** (ב) **דעבודה תמה.** כגון נתינת קטורת על האש: **ולא שיש אחריה עבודה.** הוצאת כף ומחתה שיש אחריה חפיסה והקטרה: **ועבדתם הדר ערביה.** לענין עבודה תמה שהוי"ו מוסיף לענין ראשון אבל עבודת מתנה לא מיהדר אלא אמבית לפרוכת דלקמיה דלא כתיב ביה וי"ו: **עבודת סילוק בהיכל.** והיא עבודה תמה כגון דישון מזבח הפנימי והמנורה ללוי מהו: **מבית לפרוכת הוה ליה למיכתב.** וכתיב ולמבית לפרוכת לעשות היכל כבית קדשי הקדשים ופטור על עבודת סילוק: **אלא מעתה.** דעבודת ה) מתנה מיחייב בהיכל זר דתני דרביה ולמבית: **זר שסידר.** לחם ליחייב מיתה ואמאי אמרינן לעיל ד' עבודות ותו לא: **איכא סידור בזיכין.** בתריה דכתיב (ויקרא כד) ונתת על המערכת לבונה זכה ונאו עבודה תמה היא: **איכא סילוק והקטרה.** עדיין לא נגמרה עבודתה עד שבת הבאה שיסלקנה ויקטיר הבזיכין: **שסידר אם המנורה.** בנוקר היו מסלקין את הגרות של זהב מן המנורה לקנח אפרן יפה וחוזרין וקובעין אותם בה והרי עבודה תמה: **הלחם אליבא.** הלחם קיסמים דקים אם הולכך להלית על המזבח באחת מן המערכות כגון שקרבה מערכה לכלות שנשרפה כל המדורה: **ובגלי שרת.** שיהא לובש בגדי כהונה ארבעה אם כהן הדיוט הוא ואם כהן גדול הוא שמונה שהרי נאמר כאן הכהנים וכל מקום שנאמר בני אהרן הכהנים בכהונם משמע בבגדי כהונתם: **שסידר המערכה.** עליה: **איכא בתרא סידור שני גזירין.** דילפינן להו לקמן (דף כו:) מקראי: **איכא סידור אברים.** דתמיד בתריה וכל זה מעבודת הסידור הוא: **בהא פליגי.** רב ורבי יוחנן רבי יוחנן סבר סידור שני גזירין עבודה תמה היא שסידור מערכה עליה תמה וגומרת היא בה וסידור האברים תמילת סידור אחר הוא ורב סבר לאו עבודה תמה דשם סידור אחד הוא: **זריקת דם.** המזבח בחוץ: **בין לפנים.** הזאה שעל הפרוכת: **בין לפני ולפנים.** שעל בין הבדים ביום הכפורים: **בחטאת העוף.** כתיב הזאה והזה מדם החטאת על קיר המזבח (ויקרא ה): **בעולת העוף.** כתיב מיצוי ומלק את ראשו והקטיר המזבחה ונמלק דמו על קיר המזבח (ויקרא ו): **והמקטיר.** שהעולה כליל היא: **והמנסך שלשה לוגין.** שהיא פחות שבנסכים רביעית ההין לכבש. ואילו תרומת הדשן לא קתני והייטו כרב: **בין דבר פסול.** בהנך פסולין שפסולן בקודש דאם עלו לא ירדו משום הכי תשיבה הקטרה: **לדאמרן.** שהיו באים לידי מחלוקת: **למה מפיסין וחוזרין ומפיסין.** למה נאספין לפיים ארבעה פעמים ביום כדתנן במתניתין יפיסו על כולן באסיפה ראשונה מי יזכה זה ומי זו: **להרגיש.** להשמיע קול המון עם רב כמה פעמים שהוא כבוד למלך שנאמר בבית אלהים וגו': **במה מפיסין.** מה היו לוכשין אותם הנאספין לפיים בגדי חול או בגדי קדש: **בבגדי חול.** עבודה פושט ולובש בגדי קדש: **דחמסי ועבדי.** אף על פי שלא זכו בגדולה: **מקרו ועבדי.** עבודה בבגדי חול אותן שזכו לפיים: **נאוסים.** שמשין: שלא

[ה] נמי' פ"ט מהלכות מילת מקדש הלכה ז):

כא ב מי' שם הלכה ה:

כב ג מי' פ"ד מהלכות תמידין הלכה ח:

כג ד מי' שם הלכה ב:

רבינו חננאל

בעיא דרבא לטעמיה דלוי היא, דרב לא שנא בפנים ולא שנא בחוץ עבודת מתנה היא דחייב מיתה אבל עבודת סילוק לא. ולוי הוא דשני ליה, ומשום הכי בעי עבודת סילוק בהיכל, לפנים מדמינן ליה ואינו חייב מיתה, או לעבודת דלחוץ מדמינן ליה וחייב. ופשטה כלפנים, מדהוה ליה למכתב מבית לפרכת וכתב ולמבית לרבויי אפי' בהיכל. אלא מעתה כיון שאפי' בהיכל בעבודת מתנה הוא דחייב, זר שסידר הלחם הפנים בשלחן ליחייב. ודחינן בענין מלאכה תמה, וזו אינה מלאכה תמה, דהא נשאר סידור בזיכים של לבונה. **סידר בזיכין** כו' בענין הזה. תניא כוותיה **דרב** עבודות שזר חייב עליהן מיתה דריקה בין לפנים בין לפני ולפנים והמזה בחטאת העוף, והמקטיר בעולת העוף. והמנסך ג' לוגין יין וג' לוגין מים. תניא כוותיה **דלוי** עבודות שהזר חייב עליהן מיתה, המרים את הדשן, וד' הזאות שבפנים ושבמצורע, והמעלה על המזבח בין דבר כשר בין דבר פסול. למה **מפיסין.** כלומר, למה מפיסין וחוזרין ומפיסין עד ד' פיסות. א"ר יוחנן כדי להרגיש העזרה. במה **מפיסין.** רב נחמן אמר בבגדי חול. ואמר מנא אמינא לה, ודחי לה רב ששת, ואמר הוא בבגדי קודש מפיסין, ואמר מנא אמינא לה. ואע"ג דדחי לה רב נחמן כיון דאיסורא היא כרב ששת מוקמינן לה, כדקיימא לן הלכתא כרב ששת באיסורי.

תוס' ישנים

דמי נמי לסידור בזיכין שעדיין חסרין שם הקטרה, וכהזאות של מלוגע נמי כתיב (שם יד, טז-יז) והזה מן השמן באצבעו שבע פעמים וגו' ומיתר השמן אשר על כפו יתן הכהן על תנוך אזן וגו', הילכך אינהו בהשמעינן לעבודות תמות ניכוו, ולהכי לא ממעטו להו מועבדתם עבודת מתנה פרט עבודת מתנה אין עבודה שיש אחריה עבודה לא, אלא אפילו עבודות תמות ניכוו. ר"ל יוסף. ועוד (ר"ל) אלה לא הולכך הפסוק דפסיעות דעבודות תמות הן, אלא בא להשמיענו דאע"ג דלא שייכי כולי האי לגמרא אפילו הכי תשובות הן עבודות כיון שצורך מזבח הן. **לאתויי שבע הזאות.** וכ"ב לא תשיב להו, דבכלל זריקה הן. **עבודת מתנה אין עבודת סילוק לא.** ומימה א"כ לכל למה לי, דהא תרי ריבויי איכא, לכל דבר לרבות עבודת סילוק ו' הזאות מדהוה ליה למיכתב ליצאת אחריה דלא הוה מרבי מידי, אבל השתא דדרשת כלל ופרט חד אתא לו' הזאות אבל אחד למאי אתא. ושמא השתא אינו דומה לכל דבר שני ריבויין. **עבודת סילוק לא.** בלא כלל ופרט לא מצי לאקשויי מידי עבודת מתנה למאי אתא, דאיכא למימר דאתא למעוטי הוצאת הדשן ועבודת סילוק בהיכל דממעטו לקמן. **אמר קרא ולמבית**

א) נמי' פ"ט מהלכות מילת מקדש הלכה ז):

ב) נמי' שם הלכה ה:

ג) נמי' פ"ד מהלכות תמידין הלכה ח:

ד) נמי' שם הלכה ב:

תורה אור השלם

1. וְאַתָּה וּבָנֶיךָ אִתְּךָ תִּשְׁמְרוּ אֶת כְּהֻנַּתְכֶם לְכָל דָּבַר הַמִּזְבֵּחַ וּלְמִבֵּית לַפָּרֹכֶת וַעֲבַדְתֶּם עֲבֹדַת מַתָּנָה אֶתֵּן אֶת כְּהֻנַּתְכֶם וְהַזָּר הַקָּרֵב יוּמָת: במדבר יח ז

2. וְנָתְנוּ בְנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֵן אֵשׁ עַל הַמִּזְבֵּחַ וְעָרְכוּ עֵצִים עַל הָאֵשׁ: ויקרא א ז

3. אֲשֶׁר יַחְדָּו נְמַתִּיק סוֹד בְּבֵית אֱלֹהִים נְהַלֵּךְ בְּרָגֶשׁ: תהלים נה טו

הגהות הב"ח

(ה) גמ' כין דבר פסול ארבע פיסות היו שם וכו': למה מפיסין: **(ב)** רש"י ד"ה אי הכי כו' מבית לפרוכת הוא דעבודה תמה:

מוסף רש"י

להרגיש כל העזרה. להרבות הרגש מהלך פסיעות וקול תחלת עבודות בעזרה (לקמן לג:).

מוסף תוספות

א. אע"ג דעבודת לחם הפנים עצמה כבר נגמרה, מ"מ סידור הבזיכין הכשר הלחם הוא. ריטב"א.

תוס' ישנים (המשך)

לפרוכת. תימה לרבינו אלחנן לרב אמאי איצטריך למבית לפרוכת. ר"ל דס"ד סיון שעבד לפני ולפנים יפה מייב דאפילו בביאה ריקנית יש לו לזר להתחייב אם היה מזיד. וכן פי' ה"ר יוסף. **הא בחוץ אפילו עבודת סילוק.** תימה לרבינו אלחנן סיון דבחוץ לא מייב כלל מיעוטא לעבודת סילוק אפילו בהוצאת הדשן, לייחייב בה זר. ר"ל סיון דלאו עבודה חשובה היא אין לנו מיעוט כמו שמפרש רבינו לקמן בסוף פיקרון [מ, ב ד"ה וכן] גבי עבודת לילה. **עבודת סילוק בהיכל מהו.** תימה לרבינו אלחנן אמאי לא משיב דפטור מדלא משיב לה לוי לעיל, ולוכח לעיקר משום דלא אייחי אלא במזבח המיוחן, דהא פריך בסמוך זר שסידר השולחן ליחייב, אלא פשיטא דלא מחייב מדלא מני ליה. **איכא סידור בזיכין.** ואע"פ שבלחם הפנים עצמו אין עבודה אח"כ, מ"מ סידור לחם הפנים עבודת סידור השולחן היא, ועבודת סידור השולחן לא נגמרה עד שיסדר הבזיכין. ולא דמי למקקטיר דמים שחייב מיתה, שכל זמן הקטר חשוב כפני

עצמו הוא. **הצתת אליתא עבודה היא.** ומ"מ לא מיחייב דאיכא בתרא סידור שני גזירין. הדלקה **לאו עבודה היא.** שהשלהבת עולה מאליה, אבל (מכתת באליתא) [הצתת האליתא] איכא אם גדול. אבל תימה לה"ר יוסף סיון דהדלקה לאו עבודה היא אמאי כתיב בה כהן דכתיב [במדבר ח, ג] דבר אל אהרן ואל בניו בהעלותך את הנרות וגו'. **והמזה בחטאת העוף.** ה"ר הוה מלי למימר והמזלה בחטאת העוף, אלא דפליגי בה אמוראי בפ' שני דמעילה [מ, ב] אם מעבב בה מיצוי. **תניא כוותיה דלוי ד' האות.** וכ"ש זריקה.

ו) נמי' פ"ט מהלכות מילת מקדש הלכה ז):

ז) נמי' פ"ד מהלכות תמידין הלכה ח:

ח) נמי' שם הלכה ב:

ט) נמי' פ"ד מהלכות תמידין הלכה ח:

י) תמיד פ"ה מ"ג,

יא) פ"ל תמיד,

מאי לאו באותן שזכו לפיים. פימה הוא מאי מייתי רב נחמן מהכא כיון דרב ששת מלי דחי לה ואדרבה טפי יש לאיה לרב ששת מכאן דקאמר הכי נמי מסתברא ורב נחמן אילטריך לשנויי בדוחק וי"ל משום דלעיל מינה בעבודה דקתני רא"ב אומר המעלה אבריס לכבש הוא מעלה על גב המזבח והדר קתני מסרון לחזיס והייגו נמי דקאמר רב ששת בסמוך מנא אמינא לה ולא מייתי מהא דהכא דקאמר איהו גופיה ה"ג מסתברא אלא מהא ליכא למשמע מינה דדייקא כמר וכמר:

נוטל מצנפת של אחד מהם. מכאן קשה לפירוש ריב"ם[6] דפירוש דשל כהן הדיוט קרוים מגבעת[א] לפי שהיא רחבה ושל כ"ג מצנפת[ב] שהיא קצרה לפי שהיא צורך להניס תפילין וצץ[ג] ו"ל לשון תורה לחוד ולשון חכמים לחוד דבלשון תורה קרי לשל כ"ג מצנפת בכל דוכתא וכי הניא דאמרינן בפ' קמא דגיטין (דף ז.) הסר המצנפת בראש כ"ג יצאה בזמן שמצנפת בראש כ"ג יצאה לעטרה בראש כל אדם נסתלקה מצנפת מראש כ"ג נסתלקה עטרה מראש כל אדם[ד]:

אין ישיבה בעזרה. פימה דאמר בפ"ב דזבחים (דף טו.) ומה יושב שאוכל אם עבד חיללו וכו' והיכי אכל והא אין ישיבה בעזרה וי"ל שאוכל בקדשים קליס הנאכלין בכל העיר אי נמי אור"י בר אברהם דאף על גב דאין ישיבה בעזרה אלא למלכי בית דוד הג"מ לדבריס דלאו אורך עבודה[ה] אבל אכילה אורך עבודה היא דכתיב ואכלו אותם אשר כופר בהם שהכהנים אוכלים ובעלים מתכפריס מישראל אבי ואמי אביר אמי הא דאיתר בפרק שני דזבחים (דף יט.) גבי קידוש ידים ורגלים מן הכיור דאיתר ולימא מיתב אע"ג דבעזרה הוה אורך עבודה אבי אבל פיים דהכא לא אסיר אבל פיים בלא פיים אי נמי י"ל הייגו דמותר לישב ולאכול קדשים כתיב בהו למשחה לגדולה[ו] כלרך שהמלכים אוכלין והייגו מיושב אבל אין לתרץ דמותר לאכול מיושב בלשכות הבנויות בחול ופתוחות לקודש שהן בעזרה לאכילת קדשי קדשים דהתורה ריבתה אבריה הרבה ולישב שם מותר[ז] כמו שאינן חשובין בעזרה להתחייב עליהס משום טומאה דכתיב בחיבה מקומן[ח] (זבחים דף טו.) הכא בשמעתין משמע דלישב נמי הוי בעזרה עצמה ואסור לישב בה[ט]:

והא בעינן בית אלהים נהלך ברגש. פימה כיון דבעינן פיים בקודש אמאי לא היו מפייסין בעזרה דקדיס טפי ואור"ת כיון דנוטל מצנפתו של אחד מהן גנאי דפירוש דשל כהן הדיוט קרוים מגבעת[א] לפי שהיא רחבה ושל כ"ג מצנפת[ב] שהיא קצרה לפי שהיא צורך להניס תפילין וצץ[ג] ו"ל לשון תורה לחוד ולשון חכמים לחוד דבלשון תורה קרי לשל כ"ג מצנפת בכל דוכתא וכי הניא דאמרינן בפ' קמא דגיטין (דף ז.) הסר המצנפת בראש כ"ג יצאה בזמן שמצנפת בראש כ"ג יצאה לעטרה בראש כל אדם נסתלקה מצנפת מראש כ"ג נסתלקה עטרה מראש כל אדם[ד]:

אין ישיבה בעזרה. פימה דאמר בפ"ב דזבחים (דף טו.) ומה יושב שאוכל אם עבד חיללו וכו' והיכי אכל והא אין ישיבה בעזרה וי"ל שאוכל בקדשים קליס הנאכלין בכל העיר אי נמי אור"י בר אברהם דאף על גב דאין ישיבה בעזרה אלא למלכי בית דוד הג"מ לדבריס דלאו אורך עבודה[ה] אבל אכילה אורך עבודה היא דכתיב ואכלו אותם אשר כופר בהם שהכהנים אוכלים ובעלים מתכפריס מישראל אבי ואמי אביר אמי הא דאיתר בפרק שני דזבחים (דף יט.) גבי קידוש ידים ורגלים מן הכיור דאיתר ולימא מיתב אע"ג דבעזרה הוה אורך עבודה אבי אבל פיים דהכא לא אסיר אבל פיים בלא פיים אי נמי י"ל הייגו דמותר לישב ולאכול קדשים כתיב בהו למשחה לגדולה[ו] כלרך שהמלכים אוכלין והייגו מיושב אבל אין לתרץ דמותר לאכול מיושב בלשכות הבנויות בחול ופתוחות לקודש שהן בעזרה לאכילת קדשי קדשים דהתורה ריבתה אבריה הרבה ולישב שם מותר[ז] כמו שאינן חשובין בעזרה להתחייב עליהס משום טומאה דכתיב בחיבה מקומן[ח] (זבחים דף טו.) הכא בשמעתין משמע דלישב נמי הוי בעזרה עצמה ואסור לישב בה[ט]:

והא בעינן בית אלהים נהלך ברגש. פימה כיון דבעינן פיים בקודש אמאי לא היו מפייסין בעזרה דקדיס טפי ואור"ת כיון דנוטל מצנפתו של אחד מהן גנאי

מאי לאו באותן שזכו לפיים אמר רב הונא בר יהודה אמר רב ששת לא באותן שלא זכו לפיים הכי נמי מסתברא דאי ס"ד באותן שזכו לפיים לא היו מניחין עליהן אלא מכנסים בלבד והתניא [6]מניין שלא יהא דבר קודם למכנסים תלמוד לומר [1]ומכנסי בד יהיו על בשרו ואידך הא ל"ק הכי קתני עד שעודן עליהן בגדי חול מלבישין אותן מכנסי קדש והיו מפשיטין אותן בגדי חול ולא היו מניחין אלא מכנסים בלבד אמר רב ששת מנא אמינא לה דתניא [ג]אלשכת הגזית כמין בסילקי גדולה היתה פיים במזרחה וזקן יושב במערבה והכהנים מוקפין ועומדין כמין [ג]בכוליאר והממונה בא ונוטל מצנפת מראשו של אחד מהן ויודעין שממנו פיים מתחיל ואי סלקא דעתך בבגדי חול מצנפת בבגדי חול מי איכא אין [7]כדתני רב יהודה ואיתימא רב שמואל בר יהודה כהן שעשתה לו אמו כתונת עובד בה עבודת יחיד אמר אביי שמע מינה [2]לשכת הגזית חציה בקדש וחציה בחול ושמע מינה [3]שני פתחים היו לה אחד פתוח בקדש ואחד פתוח בחול דאי סלקא דעתך כולה בקדש זקן יושב במערבה [ד]והאמר מר דאין ישיבה בעזרה אלא למלכי בית דוד בלבד ואי סלקא דעתך כולה בחול פיים במזרחה והא בעינן [2]בבית אלהים נהלך ברגש וליכא אלא שמע מינה חציה בקדש וחציה בחול ואי סלקא דעתך פתח אחד יש לה ופתוח לקודש זקן יושב במערבה והתנן [ה]הלשכות הבנויות בחול ופתוחות לקדש תוכן קודש ואי סלקא דעתך פתוח לחול פיים במזרחה והתנן [ו]בנויות בקדש ופתוחות לחול תוכן חול אלא לאו ש"מ שני פתחים היו לה אחד פתוח בקדש ואחד פתוח לחול: **מתני'** [ז]הפיים השני מי שוחט מי זורק מי מדשן מזבח הפנימי ומי מדשן את המנורה ומי מעלה אברים לכבש הראש והרגל ושתי הידים העוקץ והרגל והחזה והגרה ושתי הדפנות והקרבים והסלת והחביתין והיין שלשה עשר כהנים זכו בו אמר בן עזאי לפני ר' עקיבא משום ר' יהושע דרך הלוכו היה קרב: **גמ'** איבעיא להו כשהן מפייסין לעבודה אחת מפייסין או דילמא לכל עבודה ועבודה הן מפייסין תא שמע [ט]ארבע פייסות היו שם ואי סלקא דעתך לכל עבודה הן מפייסין טובא הוו אמר רב נחמן בר יצחק הכי קאמר ארבע פעמים נכנסין להפיס ולכל חדא וחדא היו בה טובא פייסות

שלא זכו לפיים. היו מפשיטין בגדי קדש שהפיסו בהן: דאי סלקא דעתך באותן שזכו. והפשטה זו בגדי חול ולהלבישן בגדי קדש וקתני לא היו מניחין עליהן אלא מכנסי חול אלמא מלבישין אותן בגדי קדש על מכנסי חול ואח"כ פושטין מכנסי חול ולובשין למכנסי קדש והתניא כו': **מלבישין אותן מכנסי קדש.** כדי שלא יעמדו ערומים כשהפשיטום: **לשכת הגזית.** שהיה מפיסין: **בסילקי.** בית גבוה שעל עליה: **פיים במזרחה.** קבולת היקף המפייסין במזרחה היתה: **וזקן.** של ב"ד המורה להן סדר הפייסין יושב במערבה: **בכוליאר.** עגול שקורין ווטק"ש: **שממנו מתחיל.** מנין חשבון הפייס כמו שפירשתי בראש הפרק: **דלקמני רב שמואל בר יהודה.** לקמן בפרק ג' (דף לה:) שהיו אמותיהן של כהנים עושות לבגדיהם משלהם כמין בגדי כהונה להראות תפארת עושרן ווי מלאכתן וכמה הן מהדורות מלות דקתני כהן שעשתה לו אמו כתונת לובשה ועובד בה עבודת יחיד: **אין ישיבה בעזרה.** שנאמר (דברים יח) לעמוד לשרת העומדים שם לפני ה': **אלא למלכי בית דוד.** שמניו בהן ישיבה שנאמר (שמואל ב ז) ויבא המלך דוד וישב לפני ה' ויאמר מי אנכי ומי ביתי וגו': **והא בעינן בבית אלהים נהלך ברגש.** אלמא פיים צריך להיות בבית אלהים: **מתני' מי שוחט.** את המעשר: **הראש והרגל.** של ימין בכהן אחד ושני הידים בכהן שני: **העוקץ.** הוא הזנב והרגל של שמאל בכהן שלישי: **החזה.** הוא (א) השומן הרואה את הקרקע וחותכין אותו מכאן ומכאן אלא לאשי אלעות: **והגרה.** הוא הלוגר וכו (ב) מחובר הקנה והכבד והלב והחזה והגרה בכהן רביעי: (ג) **ושני הדפנות.** בחמישי: **והקרביים.** בששי: **והסולת.** עשרון למנחת נסכו של תמיד (ד): **והחביתים.** חלי (ה) עשרון של כ"ג שקרב עם התמידין בכל יום שנאמר (ויקרא ו) מחציתה בבקר ומחציתה בערב וסמיך ליה על מחבת בשמן תעשה לך קרוי חביתין: **והיין.** שלא לוגין של ניסוך לכבש התמיד (ו): **י"ג הכהנים זוכין בו.** בפיים זה [שאחד] שלא עשרה עבודות כהנים מצויות כאן: **דרך הילוכו.** בחיים היה קרב התמיד וגמרא [ע"כ] מפרש לה: **גמ' לעבודה אחת מפייסין.** כגון מי שוחט ולכשיזכה מי שזכה לשחיטה שוב אין פיים לשאר י"ב עבודות אלא הכהנים שמוקפין לימיו ומשכין אחריו כפי סדר משנתו שני לזריקה שליש לדישון מזבח הפנימי רביעי למנורה וכן כולן: **או דילמא לכל עבודה ועבודה.** היו מחזרין ומוליאין אלבעותיהן למנין והוזכה זוכה:

מאי לאו באותן שזכו לפיים אמר רב הונא בר יהודה אמר רב ששת לא באותן שלא זכו לפיים הכי נמי מסתברא דאי ס"ד באותן שזכו לפיים לא היו מניחין עליהן אלא מכנסים בלבד והתניא [6]מניין שלא יהא דבר קודם למכנסים תלמוד לומר [1]ומכנסי בד יהיו על בשרו ואידך הא ל"ק הכי קתני עד שעודן עליהן בגדי חול מלבישין אותן מכנסי קדש והיו מפשיטין אותן בגדי חול ולא היו מניחין אלא מכנסים בלבד אמר רב ששת מנא אמינא לה דתניא [ג]אלשכת הגזית כמין בסילקי גדולה היתה פיים במזרחה וזקן יושב במערבה והכהנים מוקפין ועומדין כמין [ג]בכוליאר והממונה בא ונוטל מצנפת מראשו של אחד מהן ויודעין שממנו פיים מתחיל ואי סלקא דעתך בבגדי חול מצנפת בבגדי חול מי איכא אין [7]כדתני רב יהודה ואיתימא רב שמואל בר יהודה כהן שעשתה לו אמו כתונת עובד בה עבודת יחיד אמר אביי שמע מינה [2]לשכת הגזית חציה בקדש וחציה בחול ושמע מינה [3]שני פתחים היו לה אחד פתוח בקדש ואחד פתוח בחול דאי סלקא דעתך כולה בקדש זקן יושב במערבה [ד]והאמר מר דאין ישיבה בעזרה אלא למלכי בית דוד בלבד ואי סלקא דעתך כולה בחול פיים במזרחה והא בעינן [2]בבית אלהים נהלך ברגש וליכא אלא שמע מינה חציה בקדש וחציה בחול ואי סלקא דעתך פתח אחד יש לה ופתוח לקודש זקן יושב במערבה והתנן [ה]הלשכות הבנויות בחול ופתוחות לקדש תוכן קודש ואי סלקא דעתך פתוח לחול פיים במזרחה והתנן [ו]בנויות בקדש ופתוחות לחול תוכן חול אלא לאו ש"מ שני פתחים היו לה אחד פתוח בקדש ואחד פתוח לחול: **מתני'** [ז]הפיים השני מי שוחט מי זורק מי מדשן מזבח הפנימי ומי מדשן את המנורה ומי מעלה אברים לכבש הראש והרגל ושתי הידים העוקץ והרגל והחזה והגרה ושתי הדפנות והקרבים והסלת והחביתין והיין שלשה עשר כהנים זכו בו אמר בן עזאי לפני ר' עקיבא משום ר' יהושע דרך הלוכו היה קרב: **גמ'** איבעיא להו כשהן מפייסין לעבודה אחת מפייסין או דילמא לכל עבודה ועבודה הן מפייסין תא שמע [ט]ארבע פייסות היו שם ואי סלקא דעתך לכל עבודה הן מפייסין טובא הוו אמר רב נחמן בר יצחק הכי קאמר ארבע פעמים נכנסין להפיס ולכל חדא וחדא היו בה טובא פייסות

תא

מסורת הש"ס

א) [נעיל כג: סנהדרין מט:], ב) [מוספתא פ"ל ה"ט ומוספתא סוכה פ"ד ה"ט], ג) [י"ל טוכליאר כ"ל בערוך ומוספתא ועי' תוס' ב"ב קט: ד"ה כניתמן], ד) לקמן לה: ע"ש, ה) לקמן מט: סוטה מ: מא: קידושין עח: סנהדרין קא: ממיד כ:, ו) ספרים פו. זבחים ט. [מ"ש פ"ג מ"מ], ז) שם, ח) לעיל יד:, ט) [לעיל כב.], י) [לעיל דף יב: וע' תוס' סוכה ה. ד"ה ולא ומוס' גיטין ז. ד"ה מומן], כ) [לקמן שם: איתא הא דאכילה לאיך עבודה היא], ל) [וע"ע תוס' לעיל מ: ד"ה דלא וכו' ותוס' זבחים טו. ד"ה מיושב],

תורה אור השלם

1. בְּתֹנֶת בַּד קֹדֶשׁ יִלְבָּשׁ וּמִכְנְסֵי בַד יִהְיוּ עַל בְּשָׂרוֹ וּבְאַבְנֵט בַּד יֶחְגָּר וּבְמִצְנֶפֶת בַּד יַצְנִף בִּגְדֵי קֹדֶשׁ הֵם וְרָחַץ בַּמַּיִם אֶת בְּשָׂרוֹ וּלְבֵשָׁם: ויקרא טז ד
2. אֲשֶׁר יַחְדָּו נִמְתֹּוּ סוֹד בֵּבֵית אֱלֹהִים נְהַלֵּךְ בְּרָגֶשׁ: תהלים נה טו

גליון הש"ם

תוס' ד"ה נוטל מצנפת וכו' וי"ל דלשון תורה לחוד. מוהרן קלז ע"ב:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה המזה הוא שומן החזה הרואה את כו' בלא לאשי הצלעות: (ב) ד"ה והגרה כו' וכו מחוברי' הקנה הריאה וכבכד: (ג) ד"ה ושתי הדפנות: (ד) ד"ה והסולת כו' של תמיד בשביעי: (ה) ד"ה והחביתין חלי עשרון למנחת של כה"ג וכו' לכך קרוי חביתין בשמיני: (ו) ד"ה והיין כו' לכבש התמיד בתשיעי:

לעזי רש"י

נושק"א. סיכה, מכבנה.

מוסף תוספות

א. כדכתיב [שמות כח מז] ומגבעות תעשה להם. תוס' סוכה ה. ד"ה ולא. ב. כדכתיב [שם כט ו] ושמת המצנפת על ראשו, וכתיב [ויקרא טז ד] ובמצנפת בד יצנף. שם. ג. [ד]חציץ היה מונח בראש וכו' אע"ג דגבי ציץ כתיב מצח וכו', [נ]אפילו היה ציץ על המצח ממש מ"מ היה צריך לקשור הציץ והתפלין מאחורי ראשו והיו שניהם דוחקין שם את המצנפת. שם. ד. [ו]חכמים קורין אף למגבעות מצנפות. ריטב"א לקמן עא: ה. במתנות כהונה כתיב לך נתתים למשחה, כל מתנות שנתתי לך בכהונתך נתתי לך לגדולה. רש"י מוהרן קלב: ז"ש למשחה. ז. דלא קדשה לגמרי כקדושת עזרה. תוס' לעיל מ: ד"ה דלא. ז. וה"נ מותר לישב ולישן בהם. שם.

עין משפט נר מצוה

א [מיי' פ"ל מהלכות תמידין ומוסרין ה"ב]:
כב א ג מיי' פ"ב מהל' בית הבחירה הלכה ח:
ד [מיי' פ"ז מהלכות בית הבחירה הלכה ו ופי"ד מהל' סנהדרין הל' יב]:
בה ה מיי' פ"ו מהל' בית הבחירה הלכה ח:
בו ו מיי' שם הלכה ז:
בז ז מיי' פ"ד מהלכות תמידין הלכה ו:

מוסף רש"י

על בשרו. משמע כשלובשן יהא בשרו מכלי לבוש, דאי לא הא אמי לאשמעינן למה לי על בשרו (סנהדרין מט:). **בסילקי.** לשון מירה גבוהה (ע"ז מז.). **עבודת יחיד.** הוצאת כף ומתחה שאינה צריכה לאיצור אלא לפי שמוטלת עליו לעטות את המקום (שאין כבוד שיהיו מונחין שם) לפיכך קורא לה עבודת יחיד (לקמן לה:). **אין ישיבה בעזרה.** (דברים יח) לעמוד לשרת, העומדים שם לפני ה', ולא מצינו בה ישיבה (לקמן שם:) דאין כבוד שמיס בכך, ופפלו מלאכי השרת אין להם שם ישיבה דכתיב (ישעיה ו) עומדים ממעל לו (דניאל ז) קרבת על אד מן קדמיך (שוטה מ:). **אלא למלכי בית דוד.** שחלק להם המקום כבוד להראות שמלכותו שלימה (שם). **בעויות בקדש.** בעזרה, ופתוחות לחול. שאין להם פתח לעזרה אלא להר הבית, תוכן חול. בקדושת הר הבית ולא בעזרה, דבתר פתיחה אזיל (פסחים פו.). **הפיים השני.** בחפיפת קיבון פיים שני היו מפייסין שלא עשרה עבודות (לעיל יד:). מי זורק. את דמו (שם). ומי מעלה **אברים לכבש.** מי מעלה אברי אמיל לכבש וסודרן אותן עליו ואחר כך מעלן משם למזבח משום כרוב עם הלדת מלך ומונה והולך שלא עשרה ומתפרלין ואחרין ומאפפין לאחר שעה ומכריחין לפיים שלשי (שם). **ארבע פייסות היו שם.** בכל יום (לעיל יד:) ד' פעמים ביום נאפפיס לפיים (לעיל כב.).

רבינו חננאל

ואמר רב ששת מנא אמינא דתניא לשכת הגזית כמין בסילקי גדולה הייתה, פייס במזרחה וזקן יושב במערבה, והכהנים מקיפין ועומדין כמין כוליאר, הממונה בא ונטל מצנפתו של אחד מהן ויודעין שממנו היה הפייס מתחיל. ואי ס"ד בבגדי חול כו'. אמר **אביי** ש"מ לשכת הגזית חציה שבמזרח בקודש היתה, מפני שמפיסין בה. וחציה שבמערב בחול, מפני שהזקן יושב בה. ואמר מר אין ישיבה בעזרה אלא [למלכי] בית דוד בלבד. ושני פתחים היו בה אחד במזרח לקודש ואחד במערב לחול, דתנן במעשר שני פרק ג' הלשכות הבנויות בקדש ופתוחות לחול תוכן חול כו'. הבנויות בקודש ובחול ופתוחות לקדש ולחול, מכנגד הקדש ולקודש קודש, ומכנגד החול ולחול חול. **איבעיא** להו **לכל עבודה ועבודה מפיסין,** כלומר מי שוחט ומי זורק מי מקריב האברים, מי מקנע ומקטיר, וכיוצא בהן, או דילמא לעבודה אחת מפיסין. ופשטנה ת"ש דתני ר' חייה לא לכל עבודה ועבודה מפיסין, אלא כהן שזכה בחמיד, י"ב אחיו הכהנים נמשכין עמו. **ארבעה פייסות היו שם.** הפייס הראשון הרמת הדשן. הפייס השני מי שוחט כו'. י"ג כהנים זוכין בו השוחט הוא ראשון. שני זורק. שלישי המדשן מזבח הפנימי. רביעי המדשן המנורה. חמשי המעלה הראש והרגל. ו' המעלה שתי ידים. ז' המעלה העוקץ והרגל. ח' (המקריב) [המעלה] (בחזה ובגרה) [החזה והגרה]. ט' בשתי דפנות. י' בקרביים. י"א בסולת המנחה. י"ב בחביתיה כהן [גדול]. י"ג ביין של נסך.

תוס' ישנים

מאי לאו באותם שזכו לפיים. שהיו מניחין עליהם מכנסי חול עד שילבשו בגדי קודש, דאי כאותם שלא זכו קאמר שהלבישום בגדי קדש לעשות פיים ואח"כ הפשיטו אותם, אפילו מכנסי קודש לא היו מניחין עליהן, אלא היו מפשיטין הכל. ומשני כאותם שלא זכו כו'. **חצייה בקודש וחצייה בחול ושני פתחים היו לה אחד פתוח לקדש ואחד פתוח לחול.** ואומר רבינו לאלייה בגויה בקודש ואלייה בגויה בחול, לפיכך פתח אל חול היה מושך לחול הבנוי בחול, וכן פתח אל קדש מושך הבנוי בקדש, אבל אם היה שלא בקדש וב' שלישים בחול, אין פתח אל קדש מושך לקדש אלא הבנוי בו. והכי משמע הכא דקאמר אלייה בחול ואלייה בקדש. וכן משמע נמי במסכת מעשר שני (פ"ג מ"ק) דקתני הלשכות הבנויות בקדש ופתוחות לחול תוכן חול, ולחול תוכן ובנותיהן מכנגד הקדש ולקדש קדש מכנגד החול ולחול חול, משמע דווקא מה שבנוי בקדש מושך פתח אל קדש (לקדש) ולא אל חול, מלמד קתני כין שבנויות לקדש כין שבנויות לחול ופתוחות לקדש ולחול מכנגד הקדש ולקדש כו'. ובתוספתא דמע"ש (פ"ב ה"ד) קתני לשכה בנויה בקדש ופתוחה לחול כו' בנויה בקדש ופתוחה לקדש ולחול כולה קדש, משמע כדפרישית שאין פתח אל קדש מושך

אלא הבנוי בו, אבל בתמוך קתני בנויה בחול ופתוחה לקדש ולחול, כגון לשכה בית המוקד הקדש לקדש כו'. ונראה לרבינו שאסור קדש לעשות פיים ואח"כ הפשיטו אותם, אפילו מכנסי קודש לא היו מניחין עליהן, אלא היו מפשיטין הכל. **חצייה בקודש וחצייה בחול ושני פתחים היו לה אחד פתוח לקדש ואחד פתוח לחול.** ואומר רבינו לאלייה בגויה בקודש ואלייה בגויה בחול, לפיכך פתח אל חול היה מושך לחול הבנוי בחול, וכן פתח אל קדש מושך הבנוי בקדש, אבל אם היה שלא בקדש וב' שלישים בחול, אין פתח אל קדש מושך לקדש אלא הבנוי בו. והכי משמע הכא דקאמר אלייה בחול ואלייה בקדש. וכן משמע נמי במסכת מעשר שני (פ"ג מ"ק) דקתני הלשכות הבנויות בקדש ופתוחות לחול תוכן חול, ולחול תוכן ובנותיהן מכנגד הקדש ולקדש קדש מכנגד החול ולחול חול, משמע דווקא מה שבנוי בקדש מושך פתח אל קדש (לקדש) ולא אל חול, מלמד קתני כין שבנויות לקדש כין שבנויות לחול ופתוחות לקדש ולחול מכנגד הקדש ולקדש כו'. ובתוספתא דמע"ש (פ"ב ה"ד) קתני לשכה בנויה בקדש ופתוחה לחול כו' בנויה בקדש ופתוחה לקדש ולחול כולה קדש, משמע כדפרישית שאין פתח אל קדש מושך

תא שמע רבי יהודה אומר לא היה פיים למחתה כו'. תימה מאי מייתי מר' יהודה ליתי מתנא קמא ליפכא וי"ל דהכי מייתי דאפילו ת"ק לא פליג עליה אלא בקטרת משום דלא שכיחא ומעתרא אבל בעצמא מודה אי נמי י"ל דלר' יהודה הזוכה במחתה לא היה זוכה כלל מכח פיים מחמת שזכה זה בקטרת וזכה זה שאלו לימינו במחתה אלא בדעתו דכהן שזכה בקטרת תליא מילתא אי בעיא ליהו עביד הכל שקיל קטורת ושקיל מחתה כדאשכחן ביום"כ דכ"ג לחודיה עביד לכולה מילתא אע"ג דהתם טריחא מילתא טובא דבעי לאתויי בחפיני כדליתא לקמן בפ' הוליהו לו (דף מז.) כ"ש הכא דלא טריחא מילתא דמלי עביד לה לכולי מילתא לחודיה מיהו משום דטריחא מילתא קצת אורחא דמילתא הוה שהיה אומר לאחר זכה עמי במחתה ורגיל היה לומר לאותו שעומד אצלו לימינו משום איבה שלא יקפידו האחרים עליו ומיהו אם ירצה לשנות הרשות בידו לעשות הוא בעצמו הכל או לומר למי שעומד בשמאלו או לאחר שאינו עומד אצלו כלל זכה עמי וכן משמע הלשון כהן שזכה במחתה [6] אומר כו' ולא קאמר העומד אצלו נמשך עמו כדקאמר בסמוך י"ב אחיו הכהנים נמשכין עמו וכן משמע במוספתא [פ"ל] דקתני בתר מילתא דר' יהודה להכא דבני ראב"י דמייתי בסמוך לא היה פיים לאבריס אלא המעלה אותן לבצק מעלה אותן למזבח אלמא דומיא דראב"י אייתי ר' יהודה דלא הוה שום לד זכיית פיים במחתה והשתא מייתי שפיר מר' יהודה דע"כ לא פליגי רבנן עליה אלא דלא ס"ל דבדעת הכהן הזוכה בקטורת תליא מילתא ומיהו מודו דאין חוזרין ומפיסין אלא דהעומד לימינו זוכה מכח פיים וע"כ לא פליג ראב"י עליה לקמן דס"ל שחוזר ומפיס לצורך מחתה אלא כדי להשלים ד' פייסות כי שום טעם יש שאין לפחות מד' פייסות ומדקא פריך לקמן (דף כו.) כמה זימנין א"כ בצרי להו פיים וא"כ בפיים השני כולי עלמא מודו כיון דבפעם אחת מפייסו דלא לכל עבודה מפייסו: **מניין לראש ופדר שקודמים כו'.** תימה לי א"כ אמאי לא חשיב במתני' פדר בהדי ראש וי"ל כיון דאי אפשר להקטיר הראש אלא פדר וזהו דרך כבוד בכלל הראש הוא:

[7] **נותן פדר על בית השחיטה ומעלהו.** וא"ת מהאי קרא תיפוק לן שהפדר קודם לכל הנתחים דכיון להראש קודם פדר שעליו ממי קודם יש לומר דסלקא דעתך אמינא חופה הפדר על בית השחיטה עד שמעלהו לראשו של מזבח ואז מסיר הפדר ומניחו ומקטיר הראש בפני עצמו והפדר מקטיר עם הקרבים אי נמי י"ל אי לא כתב הך קרא לא הוה דרשינן ליה אלא לומר שראש ופדר קודמין לכל הנתחים ובפרק השוחט (חולין דף כו.) כתבתי יותר וכאן אין שייך:

יהודה

תא שמע [6] רבי יהודה אומר לא היה פיים למחתה אלא כהן שזכה בקטרת אומר לזה שעמו זכה עמי במחתה שאני מחתה וקטרת דחדא עבודה היא איבא דאמרי דוקא מחתה וקטרת דחדא עבודה היא אבל שאר עבודות בעי פיים מחתה אצטריכא ליה סלקא דעתך אמינא הואיל ולא שכיחא ומעתרא נתקן לה פיים בפני עצמה קמ"ל ת"ש דתני ר' חייא לא לכל עבודה ועבודה מפיסין אלא כהן שזכה בתמיד [8] שנים עשר אחיו הכהנים נמשכין עמו שמע מינה: פיים השני וכו': איבעיא להו מי מקבל שוחט מקבל דאי אמרת זורק מקבל אגב חביבותיה לא מקבל ליה לכוליה דם או דילמא זורק מקבל דאי אמרת שוחט מקבל זימנין דשחיט זר ת"ש [3] בן קטין עשה י"ב דד לביור כדי שיהיו י"ב אחיו הכהנים העסוקין בתמיד מקדשין ידיהן ורגליהן בבת אחת ואי סלקא דעתך שוחט מקבל תליסר הוי אלא לאו ש"מ [2] זורק מקבל שמע מינה אמר ליה רב אחא בריה דרבא לרב אשי אף אנן נמי תנינא [3] שחט השוחט וקבל המקבל ובא לו לזרוק שמע מינה: אמר בן עזאי לפני רבי עקיבא וכו': ת"ר כיצד דרך הלוכו הראש והרגל החזה והגרה ושתי ידים ושתי דפנות העוקץ והרגל ר' יוסי אומר דרך הפשטו היה קרב כיצד דרך הפשטו הראש והרגל העוקץ והרגל ושתי דפנות ושתי הידים החזה והגרה ר"ע אומר דרך ניתוחו היה קרב כיצד דרך ניתוחו הראש והרגל ושתי ידים החזה והגרה ושתי דפנות והעוקץ והרגל רבי יוסי הגלילי אומר דרך עילויו היה קרב כיצד דרך עילויו הראש והרגל החזה והגרה ושתי הדפנות והעוקץ והרגל ושתי הידים [6] והכתיב [1] כל נתח טוב ירך וכתף ההיא בכחושה אמר רבא בין תנא דידן ובין ר' יוסי בתר עילויא אזלינן מר אזיל בתר איברא דבישרא ומר אזיל בתר שמנא דבישרא מ"ט סלקא דעתך בהדי רישא משום דרישא נפישי ביה עצמות קרבא רגל בהדיה דכולי עלמא מיהת ראש קרב ברישא מנא לן [7] דתניא [2] לראש ופדר שקודמין לכל האברים ת"ל [2] את ראשו ואת פדרו וערך ואידך [3] פדר [8] אחרינא למאי

לא היה פיים למחתה. כשהיו מפיסין לקטורת כדתנן מתניתין [6] חדשים לקטורת בלו והפיסו והקטורת לריכה שני כהנים ג' שמוליך הקטורת להיכל ומקטירו ואחד שמותב גחלים מעל המזבח המיצון ומכנים להיכל ונותן על המזבח הפנימי להקטיר את הקטורת עליהן כדילפינן לקמן (דף מה.) מקראי שגחלי מזבח הפנימי ניטלין ממזבח המיצון בכל יום וקאמר ר' יהודה לא היו מפיסין מי שזוכה במחתה אלא מי יזכה בקטורת ומי שזכה בה אומר לזה שבימינו זכה עמי במחתה אלמא לאו לכל עבודה ועבודה מפיסין: **הוליו ולא שכיחא.** הקטורת אלא פעמיים ליום שאין הקטרת בלה נדבה: **ומעתרא.** ומעשרת את העוסקין בה כדאמרינן לקמן בפרקין (דף כו.): **מי מקבל.** דס התמיד כיון דלא מנה לה במתני' כהן שמע מינה חד מהני עביד לה: **אגב חביבותיה.** דזריקה שהיא עבודת מזבח לא מקבל ליה לכוליה דם ואמרינן לקמן (דף מח.) צריך שיקבל את כל הדם שנאמר (ויקרא ד) **ואת כל** [1] (הדם) יספך: **זימנין דשחיט זר.** שהשחיטה כשרה בזר והקבלה פסולה בו שנאמר (ויקרא ו) ושחט את בן הבקר והקריבו הכהנים את הדם מקבלה ואילך מצות כהונה לימד על השחיטה שכשירה בזר: **בן קטין.** כ"ג היה: **י"ב דד.** שהוא יולק בהן מיס: **תליסר הוי.** שהרי שלש עשרה עבודות נמנו במשנתנו בעבודות פיים התמיד אלא שהשחיטה אינה טעונה קידוש ידים ורגלים אפילו כשהיא בכהן לפי שהיא עבודה שהיא כשירה בזר. ואי אמרת שוחט מקבל נמצא שהוא צריך לקדש ידיו ורגליו בשביל הקבלה: **אף אנן נמי תנינא.** במסכת תמיד: **ובא לו לזרוק** גרסינן: **דרך הלוכו.** של לד הראש קודמין הקודש קודם: **הראש והרגל.** של ימין לדברי הכל קודמת ומקרא יליף לה לקמן: **דרך הפשטו.** מלד הרגלים לצד הראש: **דרך ניתוחו.** כשלד שמנתחין אותו לאחר הפשטו אבר אחר אבר וסדר ניתוחו מפורש במס' תמיד (ד' לא.) כמו שהוא סדור כאן כילד דרך ניתוחו כו' וכשהוא מנתח נותן כל אבר ואבר למי שזכה בו וכולן עומדים שם עד שיקבלו שם כולן והולכין ומוליכין אותן לבצק זה אחר זה ובשלד הולכתן פליגי הני תנאי מר אמר הכי ומר אמר הכי: הכי גרסינן **כילד דרך ניתוחו הראש והרגל ושתי ידיו והחזה והגרה ושתי הדפנות עוקץ והרגל: דרך עילויו.** דרך מיטב שלו ומנבחר נתחיו המובחר קודם: ה"ג **כילד דרך עילויו הראש והרגל החזה והגרה ושתי דפנות והעוקץ והרגל ושתי ידיו: והכתיב כל נתח טוב ירך וכתף.** אלמא ירך מעלי מכתף: **כבחושה.** ירך מעלי דאלים: **תנא דידן.** תנא דמתניתין לא אמר כחד מנייהו: **מר אזיל בתר איברא.** תנא דידן הולך אחר עילוי גודל האיברים ור' יוסי הולך אחר עילוי השמן: **ואידך פדר.** קרא אחרינא כתיב [1] את הנתחים את הראש ואת הפדר: למאי

[6] משם מוכח רק דדרך הפשטו הוא מן הרגלים וע"ש ברש"י ובתו' מנחות ס"ג ע"ב אבל מדרך הלוכו לא מוכח התם מידי. ועיין ש"י.

עין משפט נר מצוה

כה א ב מיי' פ"ד מהל' תמידין ומוסף הלכה ו: ג מיי' פ"ו מהלכות מעשה הקרבנות הלכה יא):

רבינו חננאל

איבעיא להו שוחט מקבל או זורק. ופשטנה זורק מקבל. דרך הילוכו היה קרב. ירושלמי הראש והרגל. א"ר מנא פשט ראשיה עקר רגליה. ת"ר כיצד דרך הילוכו הראש והרגל כולי עלמא הראש והרגל ברישא, לא נחלקו אלא בשאר האברים החזה והגרה. כלומר אחרי הראש החזה ואחרי החזה הידים ואחרי הידים הדפנות, ואחרי הדפנות העוקץ והרגל. ר' יוסי אומר דרך הפשטו היה קרב. העוקץ והרגל כו', דברין פשוטין הן. ר' עקיבא אומר דרך ניתוחו היה קרב. הראש והרגל שתי ידים וכו'. פי' ניתוחו מפורש בתמיד פרק ד' והוא כדברי ר' עקיבא. ר' יוסי אומר דרך עילויו היה קרב. כיצד, אחר הראש הדפנות כו'. והא דכתיב כל נתח טוב ירך וכתף, ההוא בכחושה. כלומר אין בה שומן הכל עצמות היא אין בשר אלא בירך וכתף. אמר רבא בין תנא דידן ובין ר' יוסי תרווייהו בתר עילויא אזלי, מיהו תנא דידן דקתני שתי ידים והן הכתפים אזיל איברא דבשרא, כי הבשר בכתף ובירך הוא, לפיכך אחר הידים מזכיר העוקץ והרגל שהן הירכות. אבל ר' יוסי דקתני שתי דפנות, אזיל בתר שומא, כי השומן כולו בדפנות הוא על גבי הצלעות. וקשיא תרי לישני דר' יוסי אדר' יוסי. ויש מי שאומר תרי תנאי שנו לה אליבא דר' יוסי.

תוס' ישנים

גמ'. או דילמא זורק מקבל. וא"ת אמאי לא פשיט ליה מדתמן לקמן בפ"ג (לא, ב) קרלו ומירק אחר שחיטה על ידו, משמע דוקא כ"ג, אבל בשאר ימים אין אחר ממרק אלא השוחט ממרק לפי שאחר היה מקבל. י"ל דה"מ נמי באחר שצריך לממרק שחיטה אע"ג דלא תני ליה, ועוד בכהן גדול אצטריך למיתניה לפי שיש פסול אם אין עבודות עשאוה בו. אי נמי י"ל משום חולשא דכ"ג מילרק אחר ולא משום שלא היה יכול לקבל אם היה ממרק. **דרך הילוכו הראש** והרגל. לטולה קדים ראש ורגל כדמפרש טעם לקמן, ולא משום דדרך הילוכו כך ולרך הפשטו כך כדמוכח בפרק כל כתבי (קנו, בן ב). **ושתי ידים העוקץ** והרגל. ופריך והכתיב כל מנחת ירך וכתף אלמא רגל קדים לרך. ולספרים דגרסי רגל מקמי ידיה, איכא למימא דפריך אטולטו דמדמדכר ידי(ים) ורגל אחרונים ס"כ גרועים הם והכתוב משבחם מנחת ירך וכתף. ומשני הכא בכחושה דמיירי בהשני יראל שהן אוכלין ומזומנין עניים, והם טוענים לפי שיש רוב בשר, אבל בתמיד שהיה שמן מיוחד שבעדרו, אוכלין בתר שומנה.

מסורת הש"ס

ה) [לקמן כו. מוספתא פ"ל ה"מן], ג) לקמן לז. זבחים כ., ג) תמיד ל:, ד) חולין כו., ה) [לקמן כו.], ו) [ד"ס הפר], ז) [ויקרא א], ח) ל"ל בקטורת. יעב"ץ, ט) שיך לדף כו.,

תורה אור השלם

1. אַסְפוּ נִתְחֵיהָ אֵלֶיהָ כָּל נתח טוב יָרֵךְ וְכָתֵף מִבְּחַר עֲצָמִים מְלֵא: יחזקאל כד ד

2. וְנִתַּח אֹתוֹ לְנִתְחָיו וְאֶת רֹאשׁוֹ וְאֶת פִּדְרוֹ וְעָרַךְ הַכֹּהֵן אֹתָם עַל הָעֵצִים אֲשֶׁר עַל הָאֵשׁ אֲשֶׁר עַל הַמִּזְבֵּחַ:
ויקרא א יב

3. וְעָרְכוּ בְּנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים אֶת הַנְּתָחִים אֶת הָרֹאשׁ וְאֶת הַפֶּדֶר עַל הָעֵצִים אֲשֶׁר עַל הָאֵשׁ אֲשֶׁר עַל הַמִּזְבֵּחַ:
ויקרא א ח

הגהות הב"ח

(א) גמ' והעוקץ והרגל ושתי הידים אמר רבא בין תנא דידן ובין ר' יוסי וכו' ומר אזיל בתר שמנא דבישרא והכתי' כל נתח טוב ירך וכתף ההיא בכחושה מאי טעמא סלקא רגל בהדי ריפא כל"ל. וי"ב פי' הא דקאמר והכתיב כל וכו' לתנא דמתני' קא פריך דמקדים שתי ידים לעוקץ והרגל אלמא דכתף מעולה: (ב) שם ואידך פדר אחרינא. תיבת אחרינא נמחק:

מוסף רש"י

י"ב דד לביור. שמוציאין מימיו (זבחים כ.).

למאי אתא. הא אף הם בכלל הנתחים דבשלמא הראש דרשין ליה בשחיטת חולין (דף כז.) דאיצטריך לפי שנאמר והפשיטו וערכו אין לי בכלל עריכה אלא נתחים שהן בכלל הפשט מניין לרבות הראש שכבר הותז בשחיטה ולא היה בשעת הפשט ת"ל את הראש אלא פדר בכלל המופשטים הוא ולמאי כתביה: **דרך כבוד.** לפי שבית השחיטה מלולכן בדם הראש: **מתני' חדשים לקטורת.** (ה) מי שלא זכה לקטורת מימיו ובגמ' מפרש מאי שנא חדשים וכך היו מכריזין קול בעזרה: **גמ' מפני שמעשרת.** לפיכך לא היו מניחין אותו לגזות: **והא לחיב וכליל על מזבחך.** בהאוא קרא גופיה: **הא לא שביחא.** (ו) ומסתברא דכי כתיב עושר אדלא שביחא דאסר לא כן נמצאו הכל עשיריס: **דמורי.** שמורה הוראות בישראל: **אגיבא דהילכתא.** להורות כדת והלכה: **שזכה בו שחרית.** אים (ז) אים שזכה בעבודה: **כי פניא דהיא בקטורת.** לפי שלא שנה אדם בה: **הואיל ומשמרות מתחדשות.** ומשמר שעבד שחרית אינו עובד בין הערביס: **ולמאי דסליק אדעתין.** שהיו מפייסין בין הערביס נפישי להו פייסות: **עולהו מלפרא** (ח). ושם מפייסין מי יזכה לשל שחרית ומי לשל בין הערביס: **הוא מעלה** (ט) **לגבי המזבח.** אותו אים שזכה בו להוליכו לכבש מחר ומעלה לאחר זמן למזבח. וכשהיו מוליכין אותו מניחין אותו מחליו של כבש למטה כדי שלא יצטרך להוליכו כל הכבש והולך ועולה בכבש וכשמגיע למקום שהאיברים שם עוטלן והכי תנן במסכת שקלים (פ"ח מ"ח) איברי תמיד ניתנין מחלי כבש ולמטה במזרח: **לאו אורח ארעא.** למיתחזי כמאן דטריא ליה מילתא: **לא ר"א בן יעקב אים ליה דר' יהודה.** דאמר לא היה פייס למחתה ונותן ראש"י פייס למחתה פייס מן הכבש ולמזבח: תחת פייס מן הכבש ולמזבח: דלא

יהודה מחוקקי. יש מקשה אמאי לא מייתי מדכתיב בתורה דכתיב לא יסור שבט מיהודה ומחוקק מבין רגליו (בראשית מט) וי"ל דהשיא בברכה הוא דכתיב אבל מהאי קרא מייתי שכן היה שביהודה יש מחוקקים: **אלא** כהן שזכה בו שחרית זוכה בו ערבית. תימה לי והא ע"כ היה צריך להפיס ערבית בשביל סידור שני גזירין שאותם של בוקר היו בכהן הזוכה בתרומת הדשן ושני לתרן דמודה הוא דבשבילם מפייסין לערב ולא אתא לאמטוענין אלא דבהנך עבודות שיש דוגמתן בבקר לא היו מפייסין דאם כן כי פריך בסמוך ולמאי דס"ד מעיקרא נפישי להו פייסות לר' יוחנן לרשב"י נמי תיקשי כיון דמפייסי בערב בשביל שני גזירי עניים א"כ נפישי להו פייסות ודוחק הוא לומר דהנך תרי מדשן מזבח הפנימי ומנורה שהיו בפייס של תמיד השחר ולא היו בערב הם היו זוכין בגזירין בערב ומנא שלא היו צריכין להפיס בשביל הגזירין לערב כי דוחק הוא לבדות דבר זה מדעתינו אלא נראה לרבי יוחנן פשיטא ליה דמעיקרא מפיסין נמי על שני גזירין של בין הערביס כיון דאותו פייס שמפיסין לתמיד השחר מהני נמי לבין הערביס סברא הוא שיפיסו אז כמו כן לצורך גזירין של בין הערביס והא דלא תשיב להו בתמני' בפייס השני י"ל דלא תשיב אלא י"ג כהנים הזוכין בו בפייס השני לצורך תמיד של שחר אבל למאי דס"ד מעיקרא דלכל עבודה של בין הערביס מחזרין ומפיסין הוה ס"ד שבערב מפיס לו דלמאי מפיסין לו שחרית כיון דלא מהני פייס דשחרית לשל בין הערביס מידי ועוד ליתנא דבריית' דקתני כך מפיסין לו ערבית משמע שבערב מפיסין ול"כ נפישי להו פייסות:

והתניא כדרך שמפיסין לו שחרית. פי' והכא לא מצי לשנויי בקטורת מדקתני לו לשון זכר אלמא לתמיד קאמר דאי בקטורת הוה ליה למיתני לה לשון נקבה: **דתנן** ראב"י אומר המעלה איברים כו'. דתנן גרסינן משנה היא בתמיד פ"ה [מ"ב] (דף לב:) ולעיל פ"ק (דף יד:) דפריך סתמא דתמיד אדיומא ומשני מאן תנא יומא ר"ש אית המנאפה היא משום דאשכחן דפליג אחדא סתמא דתמיד דתניא ר"ש אית המנאפה משנה בתמיד לא הוה מצי למימר ראב"י הוא דפליג הכא אסתמא דתמיד דקא תני בריש הרביעי חדשים עם ישנים מי מעלה איברים מכבש למזבח והדר קתני ראב"י אומר המעלה איברים וכו' דהא אסתמא דיומא נמי פליג דבמתניתין נמי קתני הרביעי מי מעלה איברים ואוקמה דלא כראב"י ואע"ג דאיכא נמי סתמא דמתני' כראב"י דקתני תמיד קרב בתשעה ופרש"י דסתמא כראב"י אין נראה לפרש כן דא"כ ה"ל להש"ס לאקשויי ריש"ל רבנן וסיפא ראב"י ולישני אין ריש"ל רבנן וסיפא ראב"י [א] ונהי דמריש"ל דריש"ל דקתני י"ג כהנים זוכין בו לא קשיא כן דלרבנן הוו להו י"ד עם המעלה איברים מכבש למזבח וא"כ תקשי ריש"ל וסיפא ראב"י ומגיעתא דרבנן דההיא איכא לשנויי דאתמיא אפילו כרבנן ולא קא חשיב אלא י"ג כהנים הזוכין בפייס השני אבל מעלה איברים מכבש למזבח הוה פייס רביעי באפי נפשיה הוא מיהו הא קשיא ריש"ל רבנן וסיפא ראב"י כדפרישית ונראה דתמיד קרב בט' לא הוה סתמא כראב"י אלא משום דבעי למימר לא פחות ולא יותר קאמר ליכא למ"ד שיהא תמיד קרב בפחות מט' אבל י' לא הוי כל שעתא דזימנין דבהעלאת איברים מכבש למזבח זכה אחד מהנך שזכו להוליך לכבש אבל בגיר מט' לא הוו וכמה בגיר מי' לא הוו וכן כולם אבל אין לפרש דלא קא חשיב אלא הולכת איברים לכבש דהא קא חשיב נמי עלוחות מים ובזיכין וגזירין מיהו מצי למימר דלא קא חשיב אלא תחילת הולכות בין לאיברים בין לעלוחות מים בין בזיכין אבל גמר הולכת איברים מכבש למזבח לא קא חשיב ולאשון נראה יותר:

מקום שבינה לאו אורח ארעא. אפילו ראב"י דקסבר הכא דלאו אורח ארעא נראה דמודה הוא בההיא דתמיד [נשמט] (דף סד.) בערב הפסח שחט ישראל וקיבל הכהן נותנו לחבירו וחבירו לחבירו וכו' עד והכהן הקרוב אצל המזבח זורקו זריקה אחת כנגד היסוד ומפרש בגמרא טעמא מפני כבוד עם הדרת מלך דהתם לא שייך למימר לאו אורח ארעא שהרי כשהיה נותנה לחבירו לא היה הולך לו אלא חוזר ומקבל ומושיט וחוזר ומקבל ומושיט שהרי רוב פסחים היה להם אבל היכא שמוליך עד לכבש והולך לו ההוא ודאי לאו אורח ארעא: **ואי** משכחת תנא דתני חמש כו'. תימה לי לימא דההוא תנא סבירא ליה דחוזרין ומפיסין לתמיד של בין הערביס בערב דהשתא איכא ס' פייסות וי"ל דס"ק אי משכחת תנא דתני חמש בשחרית אי נמי י"ל אי קסבר דחוזרין ומפיסין לתמיד של בין הערביס אף על גב דהפיסו לתמיד של שחר א"כ היו חוזרין ומפיסין נמי להקטרת של בין הערביס ונפישי להו פייסות עוד מחמש: **היא** דר' אליעזר דאמר לא היה פייס לאיברים להעלותם מן הכבש למזבח אלא אומר היה להן פייס בפני עצמו, ומחתה לא היה לה פייס. שאם יש אחד מהן שאומר לא היה פייס למחתה ולא לאברים שעל הכבש לא תמצא אלא שלש פייסות. ואם תמצא תנא ששנה ה' פייסות ואומר היה פייס למחתה ופייס לאיברין שעל גבי הכבש, אותו התנא חולק על ר' יהודה ועל ר' אליעזר בן יעקב, שזה אומר לא היה פייס למחתה, וזה אומר לא היה פייס לאברים שעל הכבש.

(ה) [מולין מ:], ג) [ל"ל ומנני], ג) תמיד לב:, ד) [לעיל כה:], ה) בס"א: אותו,

(ו) [ל"ל ד"ה הא לא שביחא ומסתברא כו'. עי' מגאות נ. תד"ה דלא שכיח מנוסר דלא ס"ל כרש"י אלא כדברי תוספות יומים כאן:

(ז) ד"ה הדשים הס"ד: (ח) ד"ה כולהו מלפרא אתו. ושם מפיסין: (ט) ד"ה הוא מעלה אותן לגבי המזבח:

(א) [ד]כל כה"ג הוה מפרש לה בגמרא, כדפריך ומתרץ בעלמא בכה"ג. ריטב"א לקמן נע"ב.

(ב) [ד]ע"ל כה"ג הוה בגמרא, דלא מיפרש לה בגמרא, אלא קטרת אין יכולין להתנדב אלא אותה של ליבור. ובקונטרס פירש עולה שבאה ואין הכל רגיין להתעשר, ולדברי קא פריך עולה אמאי לא מעשרא, ואין זה טעם מפורש כל קב, כי אמה לא יתעשרו כיון שיש בה כלול כמו בקטרת. **דכתיב יהודה מחוקקי.** הכי נמי הוי מצי לאיתויי ממוקק מבין רגליו [בראשית מט, יז]. ל"ג הוי מצי [למימר

תורה אור השלם

1. יורו משפטיך ליעקב ותורתך לישראל ישימו קטורה באפך וכליל על מזבחך: דברים לג י
2. ברך יי חילו ופעל ידיו תרצה מחץ מתנים קמיו ומשנאיו מן יקומון: דברים לג יא
3. ומבני יששכר יודעי בינה לעתים לדעת מה יעשה ראשי ישראל ראשיהם מאתים וכל אחיהם על פיהם: דברי הימים א יב לג
4. לי גלעד ולי מנשה ואפרים מעוז ראשי יהודה מחוקקי: תהלים ס ט
5. ברב עם הדרת מלך ובאפס לאם מחתת רזון: משלי יד כח

גליון הש"ם

רש"י ד"ה הא לא שביחא ומסתברא כו'. עי' מגאות נ. תד"ה דלא שכיח מנוסר דלא ס"ל כרש"י אלא כדברי תוספות יומים כאן:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה הדשים לקטורת כך היו מכריזין קול בעזרה כלומר מי שלא זכה לקטורת מי"ש הדשים הס"ד: (ב) ד"ה כולהו מלפרא אתו. ושם מפיסין: (ג) ד"ה הוא מעלה אותן לגבי המזבח:

מוסף רש"י

דרך כבוד. שבמקריב הראש תופס הסדר על מקום חתך מפני שמוליכן כדם (חולין נז:).

מוסף תוספות

תום' ישנים

עולה נמי הכתיב בה בי"ל. פר"ח דכתיב בשמואל [ש"א ז, ט] ויקח טלה חלב אחד ויעלהו עולה לי"ל כו'. **עולה נמי הכתיב בה בי"ל.** פירוש א"כ יפיסו עליה בחדשים. ומאי דהא שכיחא (ומלבו) [ויוכלו] כל אחד ואחד להתנדב עולה ולהניח, אבל קטורת אין יכולין להתנדב אלא אותה של ליבור. ובקונטרס פירש עולה שכיחא ואין הכל רגיין להתעשר, ולדברי קא פריך עולה אמאי לא מעשרא, ואין זה טעם מפורש כל קב, כי אמה לא יתעשרו כיון שיש בה כלול כמו בקטרת. **דכתיב יהודה מחוקקי.** הכי נמי הוי מצי לאיתויי ממוקק מבין רגליו [בראשית מט, יז]. ל"ג הוי מצי [למימר

רבינו חננאל

נותן הפדר שהוא החלב על בית השחיטה כדי לכסות בו טינוף הדם שעל בית השחיטה. וזהו דרך כבוד של מעלה. **הפיס השלישי חדשים לקטרת.** ירושלמי מעשה באחד שיבשה זרועו ולא הניחה, לקיים מה שנאמר ישימו קטורה באפך וכליל על מזבחך ברך ה' חילו ופועל ידיו תרצה. מיכן אמרו שני כהנים מברכין בכל פעם, החותה ומכניס במחתה והמקטיר. **תנא** מעולם לא שנה אדם בה משום שמעשרת מי שכבר הקטיר. לפיכך היו אומרים חדשים לקטרת. עולה, אע"ג דכתיב בה כליל בנביאים, שנאמר ויקח שמואל טלה חלב אחד ויעלה עולה כליל לה' וזעק שמואל אל ה' כו', שכיחא, הקטרת לא שכיחא. **אמר רבא** לא משכחת חכם שמורה אלא אי מלוי, דכתיב יורו משפטיך ליעקב. אי מיששכר, דכתיב ובני יששכר יודעי בינה לעתים. אבל שבט יהודה אע"ג דכתיב יהודה [מחוקקי], שמועה אליבא דהלכתא לא סלקא להו. א"ר יוחנן אין מפיסין על תמיד של בין הערבים אלא מי שזכה בו שחרית הוא זוכה בו ערבית. ומותבינן עליה והתניא כשם שמפיסין לו. כלומר, לתמיד שחרית, כך מפיסין לו ערבית. ושנינן בשבת הואיל ומשמרות מתחדשות, כדתנא [ד] דבי שמואל משמר היוצא עושה תמיד של שחר ומוספין, והנכנס עושה תמיד של בין הערבים והבזיכין כו'. וכיון שמתחלפין צריכין להפיס. הקטרת מפיסין לה בשחרית ובין הערבים. **ולמאי** דסליק אדעתין כי מפיסין בזה ובזה ודלא כר' יוחנן, נפישו להו פייסות, ואנן לא תנן אלא ד' פייסות בלבד. ופרקינן בקיבוץ אחד. היינו אומרים שמפיסין לזה ולזה. **הפיס הרביעי מי מעלה אברים מן הכבש למזבח.** דלא כר' אליעזר בן יעקב דתני בתמיד פרק (ה) [ה] המעלה אברים לכבש הוא מעלן ע"ג המזבח, ולא היה להם פייס בפני עצמן. א"כ לר' אליעזר בן יעקב חסרו הפייסות ואינם אלא שלשה. ואמרינן אית ליה פייס אחד למחתה. והא"ר יהודה תני לא היה פייס למחתה. אלא כהן שזכה בקטרת אומר לזה שעמו זכה עמי במחתה. אמר רבא ר' אליעזר לית ליה הא דר' יהודה אומר לא היה פייס למחתה אלא פליג עליה ואמר אית ליה פייס למחתה בפני עצמה. ולא ר' יהודה אית ליה הא

כט א מיי' פ"ו מהלכות מעשה הקרבנות הלכה ה והלכה יא: ל ב מיי' פ"ד מהלכות תמידין הלכה ז: **לא** ג ד מיי' שם הלכה ח: **לב** ה מיי' שם הלכה ט: **לג** ו מיי' שם הלכה ח:

למאי אתא לכדתניא [ט] כיצד היה עושה [א] נותן את הפדר אבית השחיטה ומעלהו וזה הוא דרך כבוד של מעלה: **מתני'** [2] הפיס השלישי חדשים לקטרת באו והפיסו [3] והרביעי חדשים עם ישנים מי מעלה אברים מן הכבש למזבח: **גמ'** תנא מעולם לא שנה אדם בה מ"ט א"ר חנינא מפני שמעשרת א"ל רב פפא לאביי מ"ט אילימא משום דכתיב [1] ישימו קטורה באפך וכתיב בתריה [2] ברך ה' חילו אי הכי עולה נמי הכתיב [1] וכליל על מזבחך א"ל הא שכיחא והא לא שכיחא אמר רבא לא משכחת צורבא מרבנן דמורי אלא דאתי משבט לוי או משבט יששכר לוי דכתיב [1] יורו משפטיך ליעקב יששכר דכתב [3] (ובני) יששכר יודעי בינה לעתים לדעת מה יעשה ישראל ואימא יהודה נמי דכתיב [4] יהודה מחוקקי אסוקי שמעתא אליבא דהילכתא קאמינא א"ר יוחנן [ז] אין מפיסין על תמיד של בין הערבים אלא כהן שזכה בו בשחרית זוכה בו ערבית מיתיבי כשם שמפיסין בשחרית כך מפיסין בין הערבים כי תניא ההיא בקטורת והתניא כשם שמפיסין לו שחרית כך מפיסין לו ערבית אימא לה והתניא כשם שמפיסין לו שחרית כך מפיסין לו ערבית וכשם שמפיסין לה שחרית כך מפיסין לה ערבית אמר רב שמואל בר רב יצחק הכא [ח] בשבת עסקינן הואיל ומשמרות מתחדשות ולמאי דסליק אדעתין מעיקרא נפישי להו פייסות [מ] מיתי כולהו מצפרא אתו דזכי ביה שחרית זכי דזכי בערבית זכי: הרביעי חדשים עם ישנים וכו': מתניתין דלא כרבי אליעזר [5] המעלה איברים לכבש הוא מעלה אותן למזבח במאי קמיפלגי מר סבר ברב עם הדרת מלך ומר סבר מקום שכינה לאו אורח ארעא אמר רבא לא רבי אליעזר בן יעקב אית ליה דרבי יהודה [7] ולא רבי יהודה אית ליה דרבי אליעזר בן יעקב דא"כ בצרו להו פייסות ואי משכחת תנא דתני חמש

ההוא

(ט) [ל"ל כדתניא דתנן מעלה אברים לכבש הוא מעלה אותן למזבח ומעלהו וזה הוא דרך כבוד של מעלה: מתני' הפיס השלישי חדשים לקטרת באו והפיסו והרביעי חדשים עם ישנים מי מעלה אברים מן הכבש למזבח: גמ' תנא מעולם לא שנה אדם בה מ"ט א"ר חנינא מפני שמעשרת א"ל רב פפא לאביי מ"ט אילימא משום דכתיב ישימו קטורה באפך וכתיב בתריה ברך ה' חילו אי הכי עולה נמי הכתיב וכליל על מזבחך א"ל הא שכיחא והא לא שכיחא אמר רבא לא משכחת צורבא מרבנן דמורי אלא דאתי משבט לוי או משבט יששכר לוי דכתיב יורו משפטיך ליעקב יששכר דכתב (ובני) יששכר יודעי בינה לעתים לדעת מה יעשה ישראל ואימא יהודה נמי דכתיב יהודה מחוקקי אסוקי שמעתא אליבא דהילכתא קאמינא א"ר יוחנן אין מפיסין על תמיד של בין הערבים אלא כהן שזכה בו בשחרית זוכה בו ערבית מיתיבי כשם שמפיסין בין הערבים כי תניא ההיא בקטורת והתניא כשם שמפיסין לו שחרית כך מפיסין לו ערבית אימא לה והתניא כשם שמפיסין לו שחרית כך מפיסין לו ערבית וכשם שמפיסין לה שחרית כך מפיסין לה ערבית אמר רב שמואל בר רב יצחק הכא בשבת עסקינן הואיל ומשמרות מתחדשות ולמאי דסליק אדעתין מעיקרא נפישי להו פייסות מיתי כולהו מצפרא אתו דזכי ביה שחרית זכי דזכי בערבית זכי: מתניתין דלא כרבי אליעזר בן יעקב דתנן רבי אליעזר בן יעקב אומר המעלה איברים לכבש הוא מעלה אותן למזבח במאי קמיפלגי מר סבר ברב עם הדרת מלך ומר סבר מקום שכינה לאו אורח ארעא אמר רבא לא רבי אליעזר בן יעקב דא"כ בצרו להו פייסות ואי משכחת תנא דתני חמש בשחרית אי נמי י"ל אי קסבר דחוזרין ומפיסין לתמיד של בין הערבים אף על גב דהפיסו לתמיד של שחר א"כ היו חוזרין ומפיסין נמי להקטרת של בין הערבים ונפישי להו פייסות עוד מחמש: **היא** דר' אליעזר דאמר לא היה פייס לאיברים להעלותם מן הכבש למזבח אלא אומר היה להן פייס בפני עצמו, ומחתה לא היה לה פייס. שאם יש אחד מהן שאומר לא היה פייס למחתה ולא לאברים שעל הכבש לא תמצא אלא שלש פייסות. ואם תמצא תנא ששנה ה' פייסות ואומר היה פייס למחתה ופייס לאיברין שעל גבי הכבש, אותו התנא חולק על ר' יהודה ועל ר' אליעזר בן יעקב, שזה אומר לא היה פייס למחתה, וזה אומר לא היה פייס לאברים שעל הכבש.

(ט) לפנינו בגמ' ליתא כאן רק הוא בסוגיה דף נו ע"ב.